

Тому, при вивченні колекційного матеріалу люцерни ми багато уваги приділяємо вивченню морфологічної структури кореневої системи, інтенсивності бульбочкоутворюючого процесу рослин. Відомо, що залежно від форми, структури кореневої системи, рівня азотфіксації залежить цінність люцерни як попередника у сівозміні, а також ступінь її впливу на родючість та властивості ґрунту. Отримані експериментальні дані показали, що види і сорти люцерни різняться за архітектонікою кореневої системи, її розміром, здатністю вступати в симбіоз з бульбочковими бактеріями. При вивченні морфологічної структури кореневої системи нами встановлено неоднорідність популяцій люцерни за її формою. Проявлялись тільки дві форми: стрижнева і стрижнево-розгалужена. Остання форма має істотну (в 1,53,5 рази) перевагу по накопиченню кореневої маси в порівнянні зі стрижневою. Виявлені кореляційні взаємозв'язки між 14-ма ознаками показали, що більш інформативними

і важливими показниками продуктивності рослин є діаметр головного кореня та об'єм кореневої системи. Тому ці ознаки, є визначальними в селекційній роботі на підвищення рівня продуктивності надземної та кореневої маси люцерни.

У селекційну роботу шляхом штучної гібридизації, а також за допомогою полікрос-методу залучаються як донори генетичні джерела важливих ознак: сорти, популяції люцерни, що створені в Інституті зрошуваного землеробства. Вони найбільш пристосовані до стресових умов півдня, швидко відростають після скошувань, характеризуються високою продуктивністю.

Отримані експериментальні дані стали основою для розроблених методик селекції люцерни на підвищений рівень накопичення кореневої маси, симбіотичної азотфіксації, а також створення сортів люцерни: 'Унітро', 'Серафіма', 'Зоряна', 'Анжеліка', 'Елегія', які занесені до Державного Реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні.

УДК 635.521:631.527

Ткалич Ю. В., директор Департаменту агропромислового розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації

Позняк А. В., молодший науковий співробітник

Несин В. Н., науковий співробітник

Опытная станция «Маяк» Института овощеводства и бахчеводства НААН Украины

E-mail: olp18@meta.ua

УВЕЛИЧЕНИЕ ОТЕЧЕСТВЕННОГО СОРТОВОГО РАЗНООБРАЗИЯ САЛАТА ПОСЕВНОГО: СЕЛЕКЦИОННЫЙ АСПЕКТ

В отечественном овощеводстве в настоящее время наблюдается тенденция, когда украинские производители и потребители овощной продукции стремятся употреблять не только достаточное количество соответствующей продукции, а и более широкого ассортимента.

В овощеводстве салат посевной используется в качестве зеленой культуры. Ему присущи такие хозяйственно-ценные признаки, как скороспелость, относительная холодостойкость, высокая урожайность. Особая ценность салата в том, что его можно употреблять в свежем виде, а это позволяет в полной мере использовать витамины, ферменты, органические кислоты и минеральные вещества, содержащиеся в растении. Салат хорошо усваивается организмом человека, способствует лучшему перевариванию мяса, рыбы и других продуктов питания. В продуктивных органах салата – листьях, кочанах, стеблях содержатся витамины С, каротин, В₁, В₂, В₆, Е, К, Р, РР, фолиевая кислота и другие. Салат богат минеральными веществами, в нем содержатся более 50 химических элементов (от 7 до 19% сухого вещества).

С целью создания сортов салата посевного всех разновидностей современного типа, отличающихся по комплексу хозяйственных полезных признаков, отличимых по морфолого-идентифи-

кационным признакам (внешнему виду), способных обеспечивать конвейерное поступлений продукции высокого качества, которые бы в полной мере удовлетворяли запросы потребителей зеленой продукции также в плане декоративности и презентабельности, отечественными селекционерами проводится масштабная научно-исследовательская работа в данном направлении.

На Опытной станции «Маяк» Института овощеводства и бахчеводства НААН созданы сорта, внесенные в Государственном реестре сортов растений пригодных к распространению в Украине и зарегистрированные в НЦГРРУ, конкурентоспособные на украинском рынке:

- маслянистокочанные сорта: 'Ольжич', 'Тодар', 'Наймыт';

- разновидность хрустящекочанные: 'Дывоград';

- срезной салат (салат ускоренной срезки), листовый: 'Золотой шар', 'Шар малиновый', 'Снежинка', 'Спалах', 'Крутянский';

- салат-ромэн (римский салат): 'Скарб'.

Все вышеописанные сорта салата посевного рекомендованы для внедрения в агроформированиях различных форм собственности и хозяйствования в открытом и защищенном грунте. Селекционная работа по созданию сортов салата всех разновидностей на станции продолжается.